

»Ak ja, Eliza, den Gyng« sagde Kommandøren. »Du havde været saa haard imod mig om Aftenen, at jeg gik ud i Øregaards Have en tidlig Morgen, fast bestemt paa at hænge mig. Og da jeg stod og saa op i det store Akacietræ efter en passende Gren, hørte jeg Dig sige bag mig: »Det der vilde være en god Gren.« Det syntes jeg nok var grusomt sagt af Dig. Men da jeg vendte mig om, stod Du der, endnu med Papillotter i Haaret, og jeg kom til at tænke paa, at jeg jo havde lovet Dig en Gyng. Jeg kunde da i hvert Fald ikke dø, før Du havde faaet den. Da jeg siden havde lavet den, faaet den hængt op og set Dig i den, da tænkte jeg: Hvis det skal være min Lod i Livet for evig kun at være Ballast til unge, smukke Pigers hvide Sejlføring, saa vil jeg dog veisigne min Skæbne.«

»Det er det, vi altid har elsket Dig for,« sagde Eliza.

En overmaade smuk ung Stuepige med lysblaa Baand paa Kappen, — som de to gamle Aandshetærer havde taget i deres Tjeneste for at frembringe et Ekvilibrium i Husstanden, efter samme Princip som det, hvorefter to skønne, unge, verdslige Kurtisaner kunde have antaget en hæslig og vanskabt Tjener, en Dværg med Vid og Fantasi, — bragte nu en Bakke ind med mange Slags Delikatesser: kinesisk Ingefær, Mandariner og kandiserede Frugter. Idet hun gik forbi Frøken Fannys Stol, sagde hun sagte til hende: »Madam Bæk er kommet ind fra Helsingør, og er ude i Køkkenet.«

Fanny skiftede Farve. Hun kunde aldrig rolig modtage Budskabet om at nogen var ankommet eller bortrejst. Hendes Sjæl forlod hende og fløj lige ud i Køkkenet, hvorfra hun igen med Magt maatte hente den ind i Dagligstuen.

»Det var den Sommer i 1806,« sagde hun, »at Odysseen var blevet oversat til Dansk. Papa læste den højt for os om Aftenen. Ah, hvor vi da var Helten og hans tapre Mandskab. Vi trodsede Cykloperne, og vi krydsede mellem Læstrygernes Ø og de phæakiske Kyster. I faar mig aldrig til at tro

andet, end at vi tilbragte den Sommer i vore aabne Baade under frie brune Sejl.«

Kort efter brød Selskabet op, og Søstrene højeste Persienerne i deres Dagligstuevinduer tilvejs for at vinke til de fire Herrer, der hjalp Frøken Bardenfleth ind i Hofkaretten, og derpaa i en muntert talende Gruppe spadserede over Gammeltorvs jerngraa Ørken, medens de midt i deres filosofiske og politiske Diskussioner gjorde Bemærkninger om den ekstraordinære Kulde.

Dette Øjeblik, naar deres Selskab var forbi, gik altid Søstrene sælsomt til Hjerte. De var nok glade, naar Gæsterne gik, men et lille tavst bittert Øjeblik fulgte paa Glæden. For de havde endnu den Evne at kunne bedaare Folk. Eroter viftede i Kniplingerne paa deres Kapper. Deres Straaleglans brød sig i smaa Regnbuer i Københavnerlivets borgerlige Atmosfære. Men hvem bedaarede vel dem? Det Glas aandeligt og romantisk Spiritus, der satte Liv og Varme i deres gamle Gæsters forkalkede Aarer, hvorfra skulde de selv faa det? »Fra hinanden,« var Svaret, de kendte det og slog sig til daglig tiltaals dermed. Men der var dog altid et Øjeblik, naar deres Gæster var gaaet fra dem, og de skulde til at slukke Lysene, da det evige Værtinde-Mismod stemte dem for Brystet.

Dog ikke i Aften. For ikke saa snart havde de Persienerne nede igen, før de skyndte sig ud i Køkkenet og straks sendte deres kønne Pige i Seng, som om de vidste, at den sande Livsglæde kun ret har til Huse mellem aldrende Kvinder. De løftede Kobberkedlen ned fra Væggen og lavede paa gammel Vis Kaffe til Madam Bæk og sig selv. Kaffe er ifølge de danske Kvinders Udsagn det samme for Legemet som Guds Ord for Sjælen.

Havde det været i gamle Dage, at Frøknerne og deres Pige var mødtes igen efter en lang Adskillelse, vilde de to Søstre straks have givet sig til at underholde Hanne med Beretninger om deres Tilbedere. Emnet interesserede altid

Madam Bæk, og Søstre morede det, fordi det gav dem saa rig Lejlighed til at forarge hende. Men de Tider var jo forbi. De fortalte hende i Stedet for nu iaften forskellige Nyheder fra Byen — en gammel Enkemand havde giftet sig igen, og en gammel gift Ven var gaaet fra Forstanden, — og saa meget af den Hofsladder, de selv havde fra Frøken Bardenfleth, som de mente, hun kunde forstaa. Men der var noget i Madam Bæks Ansigt, som hurtigt fangede deres Opmærksomhed. Det bar Skæbnens Segl. Hun var ikke ude efter Nyheder, hun bar paa dem selv. De blev snart tavse og lod hende tale.

Madam Bæk lod Pavsens trække længe ud.

»Unge Herr Morten er i Helsingør,« sagde hun tilsidst, og idet hun saaledes gav de sidste Dages og Nætters Tanker Luft, blev hun meget bleg. »Han gaar igen i Huset.«

Ved denne Efterretning fyldtes Køkkenet af dyb Tavshed. De to Søstre følte Haaret rejse sig paa deres Hoveder. Det rædselsfulde laa for dem deri, at det var Madam Bæk, der bragte dem en saadan Nyhed. De kunde selv af et eller andet Lune — eller paa Dril — have sagt det til hende, og det vilde ikke have haft noget at betyde. Men at Hanne, der for dem var selve Soliditetens Princip, skulde aabne sin Mund for at slynge dem Meddelelsen om Verdens Ende i Ansigtet, det fik de yngre Kvinder til at føle de næste to-tre Sekunder som den første Stund af et Jordskælv.

Madam Bæk selv forstod det unaturlige i Situationen, og kunde følge alt, hvad der gik gennem hendes Frøkners Hoveder. Det vilde ogsaa have grebet hende med Rædsel, hvis hun endnu havde været i Stand til at føle Rædsel. Som det nu var, fyldtes hun med Triumf.

»Jeg har set ham,« sagde hun, »syv Gange.«

Her begyndte Søstrene at skælve saa stærkt, at de maatte sætte Kaffeopperne fra sig.

»Første Gang,« fortsatte Madam Bæk, »stod han i den røde Spisestue og saa paa Bornholmeruhret, men Uhret var gaaet istaa. Jeg havde glemt at trække det op.«

Pludselig sprang Taarerne frem af Fannys Øjne og strømmede over hendes Ansigt. »Oh, Hanne, Hanne,« udbrød hun. »Saa mødte jeg ham engang paa Trappen,« fortsatte Madam Bæk ganske roligt. »Tre Gange er han kommet og har siddet stille hos mig, engang tog han et Nøgler Garn op for mig, som var trillet paa Gulvet, og kastede det tilbage i mit Skød.«

»Og hvordan synes Du, han ser ud?« spurgte Fanny hende med hæst, brudt Stemme og undgik at se paa sin Søster, som sad ubevægelig.

»Han er jo ældre, end da han rejste,« svarede Madam Bæk, »han har meget længere Haar, end Folk her bruger, det er vel da efter den amerikanske Mode. Hans Klæder er ogsaa meget gamle. Men han smilede til mig, akkurat som han plejede. Før han blev borte, tredje Gang jeg saa ham, — for han kommer og gaar paa sin egen Maner, og just som man tror, han er der, er han væk, — kyssede han paa Fingeren til mig, præcis som da han var ung, og jeg havde skændt paa ham.«

Eliza saa meget langsomt op, og de to Søstres Øjne mødtes. Aldrig saa længe de havde levet, havde Madam Bæk sagt noget til dem, som de et eneste Øjeblik havde tvivlet paa.

»Men,« sagde Madam Bæk, »sidste Gang saa jeg ham staa længe foran Frøkners Portretter, og derfor er jeg kommet for at hente Jer til Helsingør.«

Ved disse Ord rejste de to Søstre sig op som to Grenaderer, der hører Appellen. Skønt Madam Bæk selv var frygtelig bevæget, blev hun dog siddende, hvor hun sad, som altid Midtfiguren i deres Samvær.

»Naar var det, Du saa ham?« spurgte Fanny.

»Første Gang,« sagde Madam Bæk, »var idag for tre Uger siden. Sidste Gang var i Lørdags. Saa tænkte jeg: »Nu maa jeg afsted og hente mine Damer.«

Fannys Ansigt flammede pludseligt op. Hun saa paa Ma-

dam Bæk med stor Æmhed, med samme Æmhed som i deres unge Dage. Hun følte, at dette var et virkelig enestaaende Offer, som den gamle Kvinde ud af sin Pligtfølelse og sin Hengivenhed for dem havde bragt. Thi disse tre Uger, som hun havde tilbragt ganske alene i det de Coninck'ske Hus med Genfærdet af dets forlorne Søn, maatte have været den vidunderligste Tid i Madam Bæks Liv.

Det vilde være vanskeligt at sige, om hun, da hun talte, var nærmest Latter eller Taarer. »Oh, vi tager derud, Hanne.« sagde hun, »vi skal nok komme til Helsingør.«

»Fanny, Fanny,« sagde Eliza, »han er der ikke, det er ikke ham.«

Fanny gjorde et Skridt hen imod Ilden saa hastigt, at hendes Kappenhængler flagede.

»Hvorfor ikke, Lise?« sagde hun, »Gud vil alligevel til at gøre noget for Dig og mig. Og kan Du ikke huske, dengang da Morten skulde begynde Skolen igen efter Ferien og ikke paa nogen Maade vilde tilbage, at han da fik os til at fortælle Papa, at han var død? Vi gravede en Grav under Æbletræet og lagde ham ned i den. Kan Du ikke huske det?«

De to Søstre saa i dette Sekund for deres indre Blik det samme Billede af den lille rødmosse Dreng med Muldjord i Krøllerne, som af deres vrede, unge Fader var blevet løftet op af Graven, og Billedet af dem selv, der med deres smaa Spader og tilsmudsede Musselinskjoler fulgte i Procession hjemefter, som to slukørede sørgende Efterladte. Denne Gang var det maaske dem selv, som deres Broder havde spillet et Puds.

Som de nu stod der lige overfor hinanden, havde deres Ansigter ganske det samme Udtryk af mageløs dristigt, ungdommeligt Skælmeri. Ved dette Syn følte Madam Bæk, der stadig sad paa Stolen foran dem, sig som en lykkelig forløst Barselkone. Hun var blevet befriet for en Vægt og en Fylde, men samtidig var hendes Position som den mest betydningsfulde Person i Forsamlingen blevet taget fra hende. Saadan

bar Herskaber sig altid ad. De bemægtigede sig alt, hvad man havde, om det saa var et Spøgelse.

Madam Bæk vilde ikke have, at Søstrene skulde tage med hende tilbage til Helsingør. Hun overtalte dem til at vente en Dag. Hun vilde selv sørge for, at Stuerne var lune til deres Modtagelse, og at der var Varmedunke i de Ungpigeseenge, som de saa længe ikke havde sovet i. Morgenen derefter tog hun afsted og lod dem vente i København til næste Dag.

Det var godt for dem, at de havde disse rolige Timer, i hvilke de kunde tage deres Standpunkt og forberede sig paa Mødet med deres Broders Aand. Et Uvejr var med eet brudt løs over deres Hoveder, og deres Skibe, som havde ligget for Vindstille, hvirvledes ud i en forrygende Storm, blandt Bølger saa høje som Huse. Men til Trods for deres Alder, deres Silketøj og deres Kniplingskapper var de ingen Landkrabber, naar det gjaldt Livets Storme. De kunde endnu manøvrere, og de holdt deres Skøde. De gav sig heller ikke hen i Taarer, Taarer var aldrig den endelige Løsning for dem, de kom i første Øjeblik, men var kun en forbigaaende Svaghed. Nu var det overstaet, og de var ude i rum Sø. De kendte godt den gamle Sømandsregel:

Kommer Vind forud for Regn,

Topsejl ned og op igen,

Kommer Regn forud for Vind,

Topsejl ned og hver Klud ind.

De talte ikke meget sammen, medens de ventede paa, at deres Hus i Helsingør skulde blive sat istand til at modtage dem. Havde Dagen været en Søndag, vilde de være gaaet i Kirke, for de var stadige Kirkegængere og skarpe Kritikere af Københavns fremragende Prædikanter, saa at de, naar de kom hjem, for det meste var enige om, at de kunde have gjort det bedre selv. Til Kirken vilde de have kunnet følges ad, Guds Hus, alene mellem alle Huse, vilde have kunnet rumme dem begge. Nu maatte de vandre om i modsatte Dele

af Byen, i snedækte Gader og Parker, med deres smaa Hænder i Muffer, og med nøgne kolde Statuer og forfrosne Krager til Selskab.

Hvordan skulde to højt ansete, rige, forkælede Damer bære sig ad med at byde den hængte, unge Mand af deres eget Kød og Blod velkommen? Fanny gik frem og tilbage i Lindealléen i Kongens Have hele Eftermiddagen igennem for at finde Svar. Hun kunde aldrig senere taale at besøge den. Ikke engang om Sommeren, naar den var en gyldengrøn Løvsal og fyldt med Børnestemmer, som en Volière med Fuglekvidder. Paa sin Vandring fra den ene Ende af Alléen til den anden bar hun med sig Billedet af sin Broder, som han stod og saa paa Uhret, og Uhret var gaaet istaa og var stumt.

Billedet voksede for hendes Sjæls Øjne. Det var paa sin Moders Død af Sorg over ham, at han stirrede, og paa sin unge Bruds knuste Hjerter. Billedet voksede stadig. Det var paa hele Verdens Skuffelser og knuste Hjerter, paa alle svage og hjælpeløse Skabningers Smerte, paa al Uretfærdighed og Fortvivlelse her paa Jorden, at han nu saa. Og hun følte, at det blev altsammen lagt paa hendes Skuldre, Ansvarret var hendes. At Verden led og døde, det var Familien de Conincks Fejl. Hendes Fortvivlelse jog hende op og ned ad Alléen som et vissent Blad for Vinden, at se til en fin Dame i pelsforede Støvler, men i sit eget Hjerter en stor, fortvivlet, vingestækket Fugl, der flagede i Vintersolnedgangen. Naar hun skelede lidt til Siden, kunde hun se sin egen fine store Næse, rød under Sløret, som et frygteligt grumt Næb. Af og til faldt der hende et Spørgsmaal ind: »Hvad tænker Eliza nu?« Det var underligt, at den ældre Søster med Hjertet fuldt af Bitternhed og Angst saaledes skulde føle det, som om hendes yngre Søster havde svigtet hende i Nødens Time. Hun var selv gaaet fra hende og havde undflyet hendes Selskab, og dog sukkede hun nu: »Ikke engang en Time kunde hun vaage med mig.« Saaledes havde det ogsaa været i Fortiden, i de

gamle de Conincks Hjem. Naar der var vanskelige Spørgsmaal paa Tapetet, vendte Papa og Mama de Coninck, Morten, og Fanny selv, sig til den rolige yngre Søster, som ikke blændede nogen ved Vid og Begavelse, og spurgte: »Hvad er Elizas Mening?«

Henad Aften, efterhaanden som det blev mørkt, og medens hun tænkte paa, at Madam Bæk nu maatte være kommet hjem til Helsingør, standsede Fanny pludselig og spurgte sig selv: »Skulde jeg bede til Gud?« Hun vidste, at mange af hendes Veninder havde fundet Trøst i Bønnen. Hun selv havde ikke bedt siden hun var et lille Barn. Naar hun gik i Kirke om Søndagen, var disse Besøg Høflighedsvisitter hos Herren, og de korte Øjeblikke, hun tilbragte paa Knæ med dybt bøjet Hoved var Reverenser. Den Bøn, hun nu begyndte at sætte i Ord, tiltalte hende heller ikke. Som ung Pige plejede hun at læse sin Papas Korrespondance for ham, og det særegne Sprog, der anvendtes i Tiggerbreve, var hende vel bekendt. »I dyb Erkendelse af Deres herlige og velkendte Miskundhed —« Hun havde selv i sine Dage modtaget mange Tiggerbreve, mange unge Mænd havde ogsaa paa deres Knæ bønfaldet hende om noget. Hun havde været gavmild mod de Fattige, og haard mod sine Tilbedere. Hun havde aldrig selv tigget, og hun vilde ikke begynde paa det nu for sin stolte unge Broders Skyld. Saasnart hendes Bøn begyndte at faa Lighed med et Tiggerbrev eller et Frieri, opgav hun den. »Han skal ikke beskæmmes,« tænkte hun, »for han har paa kaldt min Hjælp. Jeg vil udstrække min Haand og hente ham. Jeg vil drage ham af mange Vande, jeg vil bevare ham som en Øjsten i Øjet. Han skal ikke frygte for hundrede Tusinder af Folket, som haver løftet sig omkring, og imod ham.« Derpaa gik hun hjem, og hun følte sine egne Ben mærkværdig lette og stærke.

Da Søstrene Lørdag Eftermiddag ankom til Helsingør, gennemgik de mange dybe Sindsrørelser. Selve Luften og Lugten i Forstuen, den skrapple, friske Atmosfære af Salt og Tang,

som altid er at finde i gamle Huse ved Havet, gik dem til Hjertet. »Man siger,« tænkte Frøken Fanny, og aandede dybt ind, »at ens Legeme bliver helt igennem fornyet i Løbet af syv Aar. Men min Næse maa da bestemt være den samme som før. Min Næse har jeg beholdt, og den kan huske alting.« Huset var gennemvarmet fra Forstue til Kvist, og dette tog de som en fin Kompliment, som om en gammel Tilbeder var trukket i Gallauniform for deres Skyld.

Mange Mennesker sukker, naar de genser gamle Steder, over den Forandring og det Forfald, der møder dem der. Søstrene de Coninck følte derimod, at det graa Hus kunde have god Grund til ved dette Gensyn at begræde deres egen Alder og Svækkelse, at udbryde: »Ak, Gud hjælpe mig! Er det de unge Piger med røde Kinder og klare Sølvstemmer, der i Bandalørsko kurede ned ad mine Trappegelænderne?« og til at drage dybe Sukke helt ned til Bunden af Skorstenene: »Oh, Gud, fare hen, fare hen.« Naar det nu tog det Parti at skjule sine Følelser og at optræde, som om intet var forandret imellem dem, var det generøst gjort af deres gamle Hus.

Gamle Madam Bæks oprigtige og højtidelige Glæde over deres Besøg rørte dem ogsaa. Hun stod ude paa Trappen for at modtage dem. Hun skiftede deres Sko og Strømper paa dem, og havde varme Drikke parat. »Naar vi saa let kunde gøre hende lykkelig,« tænkte de, »hvorfor er vi saa ikke kommet før?« Var Grunden den, at deres Barndoms- og Ungdomshjem havde syntes dem lidt tomt og koldt, lidt for meget som en Grav, lige til der var et Genfærd i det?

Madam Bæk førte dem rundt i Huset for at vise dem de Steder, hvor Morten havde staaet, og hun gentog mange Gange sine Beskrivelser af enhver af hans Gestus. Søstrene blæste ad alle Gestus, han gjorde til nogen anden end dem selv, men de skattede den gamle Kvindes Kærlighed til deres Broder efter Fortjeneste og hørte taalmodigt efter. Tilslut følte Madam Bæk sig meget stolt, som om hun var blevet

tildelt en hellig Relikvie, en lille Knogle af dette dyrebare Skelet, som nu skulde være hendes personlige Ejendom.

Aftensbordet var dækket i en Hjørnestue paa første Sal. Et af Stuens Vinduer saa mod Øst ud imod det graa Kronborg, der med sine kobberhængte Taarne laa som en knyttet Pansernæve ude i Sundet. Gamle Dages Fæstningskommandanter havde her paa Voldene anlagt en Have, hvor nu Lindene i deres Vinternøgenhed afslørede for Verden, hvilke uvederhæftige Træer de egentlig er, naar de ikke paa militær Vis er kommanderet til at gaa to og to, i Alléer. To Vinduer vendte imod Syd ud imod Havnen. Det var mærkeligt at se Helsingørs Havn ligge ganske stille, og Sø mændene paa Vandsdring over Isen fra deres Baade ind til Byen.

Stuens Vægge havde engang været jævnt karmoisinrøde, men i Tidens Løb var Farven bleget og havde antaget en Rigdom af Nuancer, som en Skaal visnende røde Roser. I Skærret fra de tændte Lys vekslede Farvetonerne i mørkt og lyst og glødede nogle Steder som smaa Pøle af tørt, brændt Lak. Paa en af Væggene hang Portrætterne af de to unge Søstre de Coninck, Helsingørs Skønheder. Det tredje Portræt, imellem dem, af deres Broder, var blevet taget ned for saa længe siden, at kun en svag Skjold paa Væggen viste, hvor det engang havde hængt. Noget Potpourri brændte ovenpaa den høje Kakkelovn, paa hvis Sider Neptun med sin Trefork styrede sit Spand Heste frem gennem fraadende Bølger. Men de tørrede Rosenblade stammede fra længst forsvundne Somre, den Duft, som deres Baalfærd nu spredte, var kun svag, let ram, — ligesom Bouquet'en af fin, overgemt Rødvin. Foran Kakkelovnen stod Bordet dækket med kinesiske Kopper og Tallerkener. I denne Stue havde Søstrene og Broderen holdt mange hemmelige Aftenselskaber, naar de gjorde Forberedelse til en Dilletantkomedie eller en Maskerade, eller naar Morten var kommet hjem sent ud paa Natten i sin Sejlbaad fra en Ekspedition, som Forældrene ikke maatte vide noget om. Al Spisen og Drikken maatte under saadanne Forhold

foregaa i Stilhed, for at det sovende Hus ikke skulde vaagne. Den røde Stue havde for femogtredive Aar siden oplevet megen kvalt Latter og Munterhed, fremkaldt af disse Forsigtighedsregler.

Traditionen tro kom nu Fræknerne de Coninck ind og indtog deres Pladser lige overfor hinanden paa hver sin Side af Ovnen, og i Tavshed. Hos disse to gamle Løvinder, som hundrede Baller ikke havde kunnet trætte, begyndte nu alligevel Alder og Sindsbevægelse at lade sig mærke. Deres Øjenlaag var tunge, og de vilde ikke kunne holde ud meget længere, hvis ikke noget snart vilde til at ske.

De kom heller ikke til at vente længe. Just som de havde skænket Teen og løftede de tynde Kopper op til deres tynde Læber, hørte de en svag Raslen i den stille Stue. Da de drejede Hovedet lidt, saa de deres Broder staa for Bordenden.

Han stod der et Øjeblik og nikkede venligt til dem. Saa tog han den tredje Stol og satte sig ned midt imellem dem. Han holdt sine Hænder paa Kanten af Bordet og bevægede dem sagte ud til Siderne og tilbage igen, akkurat som han altid plejede at gøre.

Morten var fattigt klædt i en mørk Frakke, der var falmet og slidt, men han saa dog ud som om han havde pyntet sig omhyggeligt til dette Møde. Han havde hvide Fadermordere, og et fint bundet, meget højt sort Halsbind, og hans Haar var børstet smukt bagud.

Maaske havde han frygtet, faldt det Fanny ind, at efter at han havde levet saa længe blandt plumpe og grove Mennesker, vilde hans Søstre finde ham mindre net og fin end før. Han behøvede ikke at have gjort sig Bekymringer, han maatte paa Skafottet have taget sig ud som en Gentleman. Han var ældre, end da Fanny sidst saa ham, men ikke saa gammel som hun selv. Han saa ud som en Mand paa fyrretyve Aar.

Hans Ansigt var grovere end før, vejrbitd og meget blegt. De mørke Øjne, der altid havde ligget dybt, gav det endnu

det Spil af Lys og Mørke, som havde forhekset de unge Piger i længst forsvundne Dage. Hans store livfulde Mund udtrykte ogsaa bestandig Aabenhjertighed og Godhed. Men hans ædle Pande var undergaaet en Forandring. Det var ikke fordi den nu var gennemfuret af en Mængde smaa, horison-tale Linier, for det Marmor, den var hugget i, var for haardt til at kunne lide ved et saadant overfladisk Slid. Men Tiden havde aabenbaret dens sande Karakter. Den var ikke mere den lysende Tiara, som over de mørke Bryn engang havde fanget alles Øjne. Den var nu alvorlig og oprigtig uden Forbehold som et Kranium. Denne Straaleglans tilhørte ikke en Mand som beherskede Verden, men en, der ejede Graven og Evigheden. Nu, da det mørke Haar havde trukket sig tilbage fra den, stod den rene og enkle Sandhed at læse i den, og idet man af Broderens Ansigt fik Nøglen til denne særegne Familieskønhed, fandt man den igen i Søstrenes Ansigt, selv i de to ungdommelige Portrætter paa Væggen. Det fælles Træk i disse tre Hoveder var den tydelige Familielighed med Dødningshovedet.

Alt i alt var Mortens Holdning fin, fri og velvillig, som den altid havde været.

»Godaften, smaa Søstre, vel mødt, vel mødt,« sagde han, »det var sødt og søsterligt af Jer at komme her for at træffe mig. I har vist haft en —« han holdt inde et Øjeblik og ledte efter Ordene, som om han var uvant med at tale meget, »— en rar, frisk Køretur til Helsingør,« sluttede han.

Hans Søstre sad med Ansigtet imod ham, lige saa blege som han. I Modsætning til dem selv havde Morten altid haft for Vane at tale sagte. Naar en Ordstrid mellem de to Søstre stod paa, talte de begge paa samme Tid, og den ene høje klare Stemme søgte at overdøve den anden. Men hvis man vilde vide, hvad Morten havde at sige, maatte man høre efter. Han talte paa samme Maade nu, og de havde jo til en vis Grad forberedt sig paa at se ham, men ikke paa hans Stemme.

De lyttede nu, som de altid havde gjort, men de længtes efter at gøre mere. De havde drejet deres slanke smalle Torsoer helt rundt i Stolen imod ham. Kunde de ikke røre ham? Nej, derom, vidste de, kunde der ikke være Tale. De havde ikke for intet læst Spøgelseshistorier hele deres Liv. Og dette genkaldte, mere end alt andet, for deres Erindring de gamle Dage, da Morten var kommet ind til deres smaa hængelige Aftenselskaber i sin store grove Kappe, som var gennemblødt af Regn og Søvand, og glinsede sort og ru som Hajskind, eller var oversmurt med Tjære, saa at de leende havde holdt ham i tilbørlig Afstand fra deres lyse Kjoler. Oh, hvor var dog Melodien fra for femogtrediva Aar siden blevet grundig transponeret fra Dur til Mol. Fra hvilke forrygende Storme kom han ind i aftnen? Med hvilken Slags Tjære var han tjæret?

»Hvordan har I det, smaa Søstre?« spurgte han, »lever I lige saa fornøjeligt i København som i gamle Dage i Helsingør?«

»Hvordan har Du det selv, Morten?« spurgte Fanny med en Stemme, der var lige en Oktav højere end hans, »Du ser da virkelig ud som en galant Kaperkaptajn. Du fører alle de duftende Passatvinde med Dig lige ind i vort Nonnekloster her i Helsingør.«

»Ja, det er dejlige Vinde,« sagde Morten.

»Hvor langt har Du været omkring, Morten,« sagde Eliza, og hendes Stemme skælvede lidt. »Hvilken Mængde yndige Steder, som vi aldrig har set, Du dog har besøgt. Hvor har jeg mange Gange inderligt ønsket, at jeg havde været Dig.«

Fanny sendte sin Søster et hurtigt og dybt Blik. Var deres Tanker fulgtes ad opefter fra de snedækte Gader og Parker i København, parallelt som Røgen fra alle Skorstenene i Byen? eller talte denne stilfærdige yngre Søster simpelthen lige ud af sit Hjerte?

»Ja, Lise, min Perlehøne,« svarede Morten, »det husker jeg nok. Jeg har tit tænkt paa det, hvordan Du plejede at

græde og stampe i Gulvet med Dine smaa Fødder, og vride Dine Hænder og raabe: Aah, jeg vilde ønske, at jeg var død.«

»Hvor kommer Du fra?« spurgte Fanny ham.

»Jeg kommer fra Helvede,« sagde Morten. »Om Forladelse,« tilføjede han, da han saa sine Søstre blinke et Par Gange. »Jeg er kommet nu, ser Du, fordi Sundet er tilfrosset. Saa kan jeg komme. Det er Loven.«

Ved disse Ord slog Fannys Hjerte et stort mægtigt Slag. Hun troede selv, at hun havde skreget højt i et Forløsningsraab som en Kvinde i Barnefødsleens sidste Øjeblik. Da Kejseren kom fra Elba og igen satte Foden paa Frankrigs Jord, da bragte han de gamle Tider med sig. Glemte var det luerøde Moskva og de frygtelige sort-hvide Vintermarcher, Trikoloren var i Luften igen, og de gamle Grenaderer raabte endnu engang: »Vive l'Empereur«. Som de iførte hendes Sjæl sig den gamle Uniform. Fra dette Øjeblik af var det kun for et Syns Skyld, og for Spøg, at hun tog sig ud som en gammel Dame.

»Ser vi ikke ud som et Par gamle Fugleskræmsler, Morten?« spurgte hun og saa paa ham med straalende Øjne. »Hvor de gamle Tanter havde Ret, naar de prædikede for os om vor Forfængelighed, og alle Tings Forgængelighed: De Folk, der raader de unge til, fremfor alt, itide at anskaffe sig Krykker og Hørerør, de faar dog altid Ret til slut.«

»Nej, Du ser godt ud, Fanny,« sagde han og saa blidt paa hende. »Som et Nat-Paafugle,« — for de plejede i deres Barndom at gaa sammen paa Sommerfuglejagt, — »og hvis I virkelig saa ud som et Par gamle Damer, vilde det fornøje mig. Der har i mange Aar kun været saa faa af dem, der hvor jeg har været. Nej, dengang da Grandmama holdt sine Geburtsdagselskaber paa Øregaard, da fik man et Hus fuldt af gamle, fine Damer at se, ligesom en stor Volière, hvor Grandmama var en stolt, gammel, hvid Kakadue.«

»Og dog sagde Du engang,« sagde Fanny, »at Du vilde give

et Aar af Dit Liv for at slippe fri for at sidde hele Dagen hos alt det gamle Djævelskab.«

»Ja, det sagde jeg,« sagde Morten, »men jeg skal sige Dig, at jeg er kommet til at se anderledes paa et Aar af mit Liv siden dengang. Nej, men alvorlig talt, — fortæl mig: Binder de endnu Smaasten til billets-doux, og kaster dem ind i Jeres Vogn, naar I kører hjem fra Bal?«

»Oh,« sagde Eliza med et Suk.

Was klaget aus dem dunkeln Thal

Die Nachtigall?

Was seuszt darein der Erlenbach
mit manchen Ach?

Hun citerede et forlængst glemt Digt af en forlængst glemt Tilbeder.

»I er da vel ikke gifte, Pigebørn?« sagde Morten, som om han med eet blev forskrækket ved Tanken om den Mulighed, at en Fremmed skulde kunne tilhøre hans Søstre.

»Hvorfor skulde vi ikke kunne være gifte?« spurgte Fanny.
»Vi har begge to Ægtemænd og Elskere paa hver Finger. Jeg, jeg har giftet mig med Sjællands Biskop. Han kom lidt ud af Balance i Brudesengen. Det var Vingernes Skyld.« Hun kunde ikke holde sig fra at bryde ud i en svag, lille, fin Latter, der kom i smaa Pust ligesom Damp fra en Kedeltud. Nu efter otteogfyrre Timers Forløb tog Biskoppen sig saa latterlig lillebitte ud som en Dukke set fra femte Sal. »Lise blev gift med —« fortsatte hun, men standsede saa. Som Børn havde de tre Søskende været Tilhængere af en særegen Overtro, som de havde fra en Marionetkomedie. Den gik ud paa, at de Løgne, som man fortæller, bliver til Sandhed. Som Følge deraf havde de altid været omhyggelige med hvad de sagde, naar de løj. De vilde aldrig sige, at de ikke kunde gøre deres gamle Tante en Søndagsvisit, fordi de havde Tandpine, thi de frygtede, at Nemesis skulde være i Hælene paa dem, og at de virkelig skulde faa Tandpine. Men de tillod sig frit at

forklare, at deres Musiklærer havde indprentet dem ikke at øve sig yderligere paa Glucks Gavotte, fordi de allerede spillede den perfekt. De havde endnu den gamle Vane i Blodet.

»Nej, hvis vi skal holde os til Sandheden, Morten,« sagde Fanny, »saa er vi gamle Jomfruer, begge to, og det er Din Skyld. Der var ingen, som vilde have os. Alle de Coninck'er har faaet et daarligt Navn paa sig som Ægtefæller, siden Du forsvandt, og tog Adriennes Hjerte, Sjæl og Uskyld med Dig.«

Hun iagttog ham nøje, for at se, hvad han vilde sige til dette. Hun havde fulgt hans Tanker. De to havde været trofaste, men han, hvad havde han gjort mod dem? Han havde læstet en yndig og beklagelsesværdig Svigerinde paa deres Skuldre.

Deres Onkel, Fernand de Coninck, den samme, som havde hjulpet Morten til »Fortuna«, havde i gamle Dage levet i Frankrig under Revolutionen. Det var det rette Sted og den rette Tid for en de Coninck. Han havde heller aldrig siden kunnet slippe helt fri af den, selv ikke efter i mange Aar at have levet som Pebersvend i Helsingør. Han følte sig aldrig for Alvor hjemme i en rolig og ordnet Tilværelse. Han havde været fuld af Sange og Anekdoter fra Revolutionstiden, og da de tre Søskende var Børn, havde de lært meget af ham. Efter et Øjeblik's Forløb begyndte Morten langsomt at fremsige en af Onkel Fernands Gadeviser. Den var blevet digtet ved en særlig Lejlighed — tidligt i Revolutionens Historie — dengang da Kongen af Frankrigs gamle Tanter havde rystet Landets Støv af deres Fødder og var rejst bort, og da Revolutionens Politi havde beordret alle deres Kuffter at åbne og undersøgt ved Grænsen, af Frygt for Forræderi. Og dette var paa et Tidspunkt, hvor de kongelige Højheder og deres Hof's gode Hoveder endnu tillod sig at rynke paa Næsen ad de store vilde Folketalere i Paris' Gader. Det første Vers lød som følger:

»Avez-vous ses chemises,
à Marat?

Avez-vous ses chemises?

C'est pour vous un très vilain cas,

Si vous les avez prises.«

I Fannys Ansigt genspejledes hendes Broders Udtryk øjeblikkeligt. Hun søgte kun et Par Sekunder i sin Hukommelse, og stemte saa i med Digtets næste Vers. Denne Gang er det Kongens gamle Tanter, som taler:

»Avait-il de chemises,
à Marat?

»Avait-il de chemises?

Moi je crois qu'il n'en avait pas,

Où les avait-il prises?«

og Eliza fortsatte, hvor Fanny slap, med Stemmen halvkvalt af Latter:

»Il en avait trois grises,

à Marat.

Il en avait trois grises.

Avec l'argent de son mandat,

sur le Pont-Neuf acquises.«

I disse Ord lettede Broderen og Søsteren for bestandig deres Hjerter og vaskede deres Hænder, hvad den stakkels skønne Adrienne Rosenstand angik.

»Men Du har været gift, Morten?« sagde Eliza venligt og stadig med lattermild Stemme.

»Ja, vel saa,« svarede Morten, »jeg har haft fem Koner. I ved maaske nok, at de spanske Kvinder er skønne. De er, forsikrer jeg Jer, som en Mosaik af Ædelstene. Den ene af dem var til og med Danserinde. Naar hun dansede, saa det ud, som om en Sværm Sommerfugle snurrede rundt om den lille Flamme i Centrum og blev drevet ind i den, man vidste

ikke, hvad der var op og hvad der var ned paa hende, og da jeg var ung, syntes jeg, at det var en yndig Egenskab hos en Kone. En af dem var en skotsk Skippers Datter, hun var en ærlig Pige, og jeg skulde ikke tro, at hun har glemt mig. En var Enke efter en rig Plantageejer, det var virkelig en fin Dame, alle hendes Tanker trak paa et langt Slæb. Hun fødte mig to Børn. Den femte var en Negerpige, hende kunde jeg selv bedst lide.«

»Var de ombord i Dit Skib?« spurgte Eliza.

»Nej, der var ingen af dem, som nogensinde kom ombord i mit Skib,« svarede Morten.

»Og fortæl os,« sagde Fanny, »hvad Du har syntes bedst om af alt, hvad Du har oplevet.«

Morten tænkte et Øjeblik over hendes Spørgsmaal. »Af alle Professioner,« sagde han, »er en Buccaners den bedste.«

»Bedre end en Kaperkaptajns i Øresund?« spurgte Fanny.

»Ja, det er den,« sagde Morten. »Fordi man er mere i rum Sø.«

»Men hvad var det, der fik Dig til at blive Buccaner?« spurgte Fanny meget spændt, for dette var virkelig som et Eventyr og en Roman.

»Oh, Hjertet, Hjertet,« svarede Morten, »det, der volder alle vore Ulykker. Jeg blev forelsket. Det var *le coup de foudre*, som Onkel Fernand altid talte om. Han vidste nok selv, at det var ikke noget at spørge med. Og hun tilhørte en anden, saa jeg kunde ikke faa hende, uden at gaa imod Loven og Profeterne. Hun var bygget i Genua og var brugt af Franskmandene som Depecheskib, og alle vidste, at hun var den letteste Fugl, der nogensinde er fløjet over Atlanterhavet. Hun løb paa Grund paa Kysten af Øen St. Martin, der er halv fransk og halv hollandsk, og blev solgt paa Auktion af Hollænderne i Philippsburg. Gamle van Zandten, Rederen, i hvis Tjeneste jeg dengang var, og som holdt lige saa meget af mig, som om jeg havde været hans Søn, sendte mig til Philippsburg for at købe hende for ham. Hun var

ved Gud det dejligste Skib, ja det allerdejligneste, som jeg nogensinde har set. Hun var som en Svane. Naar hun gik frem for fulde Sejl, var hun dristig, ædel, en rigtig fin Dame, — ligesom en af Grandmamas Svaner paa Øregaard, naar vi drillede dem — ren, tro til Døden som en Damascenerklunge. Og saa, ved I, Pigebørn, lignede hun noget »Fortuna«. Hun havde ligesom »Fortuna« en meget lille Fok til et usædvanligt stort Storsejl og en lang Bom.

Jeg tog da alle gamle van Zandtens Penge og købte hende til mig selv. Og derefter maatte vi jo, hun og jeg, holde os lidt paa Afstand fra honette Folk. Hvad skal man gribe til, naar Kærligheden overmander en? Jeg var hende en trofast Elsker, og hun kunde aldrig have faaet det bedre, end hun fik det hos mig, med et bravt og tappert Mandskab, der tilbød og forkælede hende som en forvænt Dame, der faar Neglene paa sine Tæer poleret med Henna. Der stod Respekt om os to i det caribiske Hav. Der var hun en lille Havørn, som holdt Orden paa de tamme Fugle. Saa jeg ved ikke, om jeg bar mig rigtigt ad eller ej. Skal det ikke være den, som elsker en skøn Kvinde højest, der faar hende?«

»Og elskede hun ogsaa Dig?« spurgte Eliza ham.

»Hvem kan finde paa at spørge en Kvinde, om hun elsker eller ej?« sagde Morten, »det, man skal spørge om, er: Hvad er Prisen paa hende? Og kan man og vil man betale det forlangte? — hvad enten det er rede Penge, Kærlighed, Ægteskab eller Liv og Ære, de forlanger af os. Hvis vi er fattige Folk, og ikke kan betale, saa maa vi tage Hatten af for Kvinderne, og lade den Mand, der er rigere, hjemføre dem. Det har siden Verdens Skabelse været god moralsk Latin mellem Mænd og Kvinder. Og hvad det angaar, om de elsker os, ja, saa maa man da først spørge: »Kan de elske os?«

»Og hvad saa med de Kvinder, som ingen Pris har?« spurgte Eliza, stadig leende.

»Ja, ser Du, de Kvinder, Lisemor,« sagde Morten, »de kunde have været, hvad de vilde, bare ikke Kvinder. Gud kan

tage dem, han ved maaske hvad han skal stille op med dem. De drager os ned i den største Elendighed, og siden kan de ikke engang hjælpe os ud deraf, om de aldrig saa gerne vilde det.«

»Hvad hed Dit Skib?« spurgte Eliza med nedslagne Øjne. Morten saa paa hende og lo. »Mit Skib hed *La Belle Eliza*,« svarede han, »vidste Du ikke det?«

»Jo, jeg vidste det,« sagde Eliza, og hendes Stemme var igen fuld af Latter, »en af Papas Koffardikaptajner fortalte mig engang for mange Aar siden, hvordan hans Mandskab var blevet ude af sig selv af Skræk, og havde tvunget ham til at gaa i Havn igen, da de ud for Sct. Thomas fik Øje paa en Buccaners Topsejl. De var ligesaa bange for hende, sagde han, som for Satan selv. Og han fortalte mig, at Skibets Navn var *La Belle Eliza*. Da tænkte jeg, at det var nok Dit Skib.«

Saa dette var altsaa den Hemmelighed, som den gamle Jomfru havde bevaret for hele Verden. Hun havde da ikke været Marmor helt igennem. Et Sted langt indeni hende var denne lille Lykkeflamme blevet holdt ilive. Med dette for Øje, thi for andet havde det ikke været, var hun vokset op saa yndig i Helsingør. Et Skib var i rum Sø som i et Bed af Hyacinter, i Blæst og varm Luft, og dets bovnende, hvide Sejl var som bratte Kridtskrænter, der bliver bagt i Solskinnet. Meget skarpt Staal var indenbords, og der var ikke et Sværd eller en Kniv, som ikke var rød. Og Skibets Navn var, med fuld Ret *La Belle Eliza*. Oh, I Helsingørs Borgere, saa I mig danse en Menuet? Saadan, saa let, frit og rask, traadte jeg Bølgerne.

Medens hun talte, var Farven steget hende op i Kinderne. Hun saa, efter tredive Aars Forløb, igen engang ud som en ung Pige, og hendes hvide Kappe var ikke mere en gammel Dames Stads, men Brudepynt for en kysk blussende Brud.

»Ja, hun var som en Svane,« sagde Morten tankefuld. »Yndig, yndig, som en Sang.«

»Hvis jeg havde været ombord i det Koffardiskib,« sagde Eliza, »og Du havde entret det, saa vilde Dit Skib have været mit med Rette, Morten.«

»Javel,« sagde han og smilede til hende, »og hele min Mar- telotage. Vi brugte det, naar vi tog unge Kvinder, at vi da levede med dem bakvis, ligesom vi sov bakvis, og skaffede bakvis. Du skulde nok have faaet et dødeligt hengivent Seraglio.«

Det var min egen Skyld,« sagde han, »at jeg mistede hende, ved Udløbet af en Flod i Venezuela. Det er en lang Historie. En af mine Folk forraaede hendes Ankerplads til den britiske Guvernør i Port of Spain paa Trinidad. Jeg var der ikke selv dengang. Jeg var sejlet i en Fiskerbaad de tres Mil til Port of Spain for at faa Besked om en hollandsk Baad, som skulde sejle derfra. Jeg saa hele mit Mandskab blive hængt der, og jeg saa hende selv for sidste Gang.«

Det var efter det,« sagde han efter en Pavse, »at jeg ikke mere kunde sove. Jeg faldt slet ikke mer i Søvn. Naar jeg prøvede paa at dykke ned i Søvn, blev jeg skudt op igen som et unyttigt Strykke Vraggods.«

Ja, det var igrunder fra den Tid af, at jeg begyndte at dø og forsvinde. Jeg havde slet ingen Vægt mere, for jeg havde kastet min Ballast overbord. Den var hos hende. Jeg blev saa let, ved I, der var ingenting i mig mere, som vejede til, fra da af. Kan I huske, hvorledes Papa og Onkel Fernand ved Middagsbordet plejede at diskutere de Vine, de havde købt sammen, og at bruge Udtrykket om nogle af dem, at de havde nok en fin Bouquet, men ingen Fyldighed, de vejede ikke til. Saaledes var det ogsaa gaaet mig. Jeg kan maaske tillade mig at sige, at jeg har en vis Bouquet tilbage endnu, men Tyngde har jeg ikke mere. Jeg kunde ikke gaa ned og tilbunds i noget, ikke i Venskab, ikke i Frygt eller nogen virkelig Kommers. Og jeg kunde heller ikke sove.«

Søstrene behøvede ikke at sætte noget Ansigt op for at lykkeligt Deltagelse med deres Broders Ulykke i dette Tilfælde.

De vidste selv god Besked med denne haarde Prøvelse. Hele Familien de Coninck led af Søvnløshed. Som Børn havde de leet ad deres Fader og hans Søstre, naar det første, de foretog sig ved Morgenbordet, var indgaaende at udsørge hinanden om, hvordan de havde sovet, og give de nøjagtigste Beskrivelser af, hvordan Natten var gaaet for hver især af dem. Nu lo de ikke. Det var med Aarene blevet en vigtig Sag, ogsaa for dem.

»Men naar Du ikke kan sove om Natten,« sagde Fanny og sukke, »er det saa fordi Du vaagner tidligt, eller fordi Du slet ikke kan falde isøvn om Aftenen?«

»Nej, jeg kan slet ikke falde isøvn,« svarede Morten.

»Men er det saa ikke,« spurgte Fanny, »fordi Du —«

Hun vilde have sagt: fryser, men da hun i det samme huskede, hvor han havde sagt, han kom fra, tav hun.

»Og jeg har hele Tiden vidst,« sagde Morten, der tilsyneladende ikke havde hørt, hvad hun sagde, »at jeg kommer aldrig til at sove, før jeg kan lægge mig til Hvile en Gang igen hos hende, i hende — *La Belle Eliza*.«

»Men Du levede jo ogsaa paa Landjorden,« sagde Fanny og satte i Aanden hastigt efter ham, for hun havde en Følelse af, at han var ved at slippe fra hende.

»Ja, det gjorde jeg,« sagde Morten. »Jeg havde i nogen Tid en Tobaksplantage paa Cuba. Og det var et dejligt Sted. Jeg havde et hvidt Hus med Søjler der, som I vilde have synes godt om. Luften paa de Øer er saa klar og fin som et Glas Rom. Det var der, at jeg havde min smukke Kone, Plantageejerens Enke, og de to Børn. Paa vore Baller der kan I tro, at der var Kvinder at danse med, lige saa lette som Passatvindene, ja, som I to. Jeg havde en Ridehest der, som hed Pegasus, den lignede lidt Papas Zampa, kan I huske ham?«

»Og der var Du lykkelig?« spurgte Fanny.

»Ja, men det varede ikke,« svarede Morten, »jeg brugte for mange Penge. Jeg levede over Eyne, som Papa altid ad-

varede os imod at gøre. Jeg blev nødt til at opgive min Plan-
tage.« Han sad tavs en lille Stund.

»Jeg maatte sælge mine Slaver,« sagde han saa.

Ved disse Ord blev han saa dødbleg, saa askegraa, at
havde de ikke vidst, at han var død for længe siden, vilde
de have frygtet, at han skulde dø i dette Øjeblik. Det saa
ud, som om hans Øjne og alle hans Træk sank ind i hans
Ansigt. Dette Ansigt tilhørte en Mand paa Baalet, idet Flam-
merne tager fat.

De to Kvinder sad blege og stive og i dyb Tavshed paa
hver sin Side af ham. Det var, som om Rimfrosten havde
blændet tre Vinduer. De havde intet Ord at trøste deres
Broder med i denne Ulykke. Thi ingen de Coninck havde
nogensinde skilt sig ved et Tyende. Det var en Lov for dem,
at de Folk, der traadte i deres Tjeneste, skulde forblive der
for evigt. De kunde gøre en Undtagelse, naar det gjaldt
Ægteskab eller Død, men de gjorde det meget nødtigt. Deres
Venner sagde om de to Søstre, at de paa deres gamle Dage
kun havde eet virkeligt Formaal her i Livet, og det var at
more deres Domestiker.

De følte ogsaa den hemmelige Foragt for Mænd, — som
for Væsner, der ikke forstaaar at rejse Penge, naar det gæk-
der, — som alle skønne Kvinder nærer, i Bevidstheden om
deres egne ubegrænsede Reserver. Havde Søstrene de Co-
ninck været med paa Cuba, vilde de aldrig have tilladt For-
holdenes Tragik at udvikle sig til et saadant Højdepunkt.
Kunde de ikke med største Lethed have solgt sig tre Hun-
drede Gange, gjort tre Hundrede Cubanere lykkelige og
frelst deres tre Hundrede Slaver? Der blev derfor en lang
Pavse.

»Men Enden var ikke endda,« sagde tilslut Fanny og drog
Vejret dybt.

»Nej, nej,« sagde Morten, »den kom ikke før længe efter.
Da jeg ikke havde flere Penge, begyndte jeg at sejle en gam-
mel Brig i Lastfart mellem Havana og New Orleans og se-

nere mellem Havana og New York. Det er meget vanskelige
Farvande.« Det var lykkedes hans Søster at vende hans Tan-
ker bort fra hans Ulykke, og idet han nu kom ind paa at
forklare sin Farts forskellige Ruter, og demonstrere dem
med Tegninger paa Dugen, tog Emnet ham fangen. Han var
i det hele taget under deres Samtale blevet mere og mere
utvungen og havde faaet hele den lette Holdning tilbage, som
er naturlig for en Mand i et godt Lag og i god Forstaaelse
med hele Selskabet. »Men intet vilde lykkes for mig,« fort-
satte han og slog Haanden i Bordet. »Jeg havde det ene
Uheld efter det andet. Nej, Enden var, at mit Skib sank,
nær ved Cay Sal Banken, hvor hun løb fuld af Vand og gik
tilbunds i blikstille Vejr. Og, det ene med det andet, Enden
blev, at jeg, med Jeres Tilladelse, blev hængt i Havana. Vid-
ste I det?«

»Ja,« sagde Fanny.

»Tog I Jer nær af det, I to?« spurgte han.

»Nej,« svarede begge Søstrene med Eftertryk.

De kunde godt have svaret ham med bortvendte Øjne,
men det gjorde de ikke. De saa ham begge lige i Ansigtet,
og de tænkte begge to, at dette var vel Grunden til, at han
gik med saa usædvanligt højt Halsbind. Der var kanske
endnu et Mærke paa den fine, kraftige Hals, om hvilken de
mange Gange saa omhyggeligt havde bundet Kammerdugs-
halsbindet, naar de tre Søskende skulde paa Bal sammen.
Der blev et Øjeblik Tavshed i den røde Stue, hvorefter
Fanny og Morten samtidig begyndte at tale.

»Om Forladelse,« sagde Morten.

»Nej,« udbrød Fanny, »nej, hvad vilde Du sige?«

»Jeg vilde spørge til Onkel Fernand,« sagde Morten, »lever
han endnu?«

»Oh nej, kære Morten, han døde i en og tredive. Han var
da en gammel Mand. Han var med til Adriennes Bryllup og
holdt en Tale, men han var meget træt. I Løbet af Aftenen
tog han mig tilside og sagde til mig: »Kære Fanny, dette er

Syv fantastiske Fortællinger

21

en gênante fête«, og kun tre Uger efter døde han. Han testamenterede Eliza sine Penge og sine Møbler. Vi fandt i en Skuffe en lille Sølvmedaillon med Rosenstene, der indeholdt en blond Haarlok, og udenpaa var skrevet: Charlotte Cor-days Haar.«

»Ja, ja,« sagde Morten, »han var nu en stolt Person at se til, Onkel Fernand, og os hjælp han godt. Og Tante Adelaide, er hun ogsaa død?«

»Ja, hun døde endogsaa før han,« sagde Fanny. Hun vilde have fortalt ham lidt om Tante Adelaides Død, men tog sig i det og sad lidt, tavs og trist til Mode. Disse Mennesker var døde. Han burde have vidst bedre Besked end hun med dem. Hendes døde Broders Ensomhed faldt hende tungt for Bry-stet.

»Hvor hun dog altid prædikede for os, Tante Adelaide,« sagde han. »Hvor mange Gange sagde hun ikke til mig,« fortsatte han og efterlignede til Fuldkommenhed den gamle Tan-tes Stemme, saa at Eliza lo: »Denne Melankoli, Morten, denne Lede ved Livet, som Du og Pigebørnene tillader Jer, den gør mig aldeles rasende. Hvad der er godt nok for mig, kan vel være godt nok til Eder. I burde være gift, alle tre, og have en Mængde Børn, — og Børnebørn, naar I bliver gamle, — saa blev I nok kurerede.« Og Du, Fanny, svarede: »Ja, lille Tante, det var det Raad, som en af Papas Tanter gav ham, og som han fulgte.«

»Henimod Slutningen,« faldt Eliza ind, »vilde hun ikke høre eller tænke paa noget, der var sket efter at hendes Mand døde. Hun sagde om sine Børnebørn: »Det er nogle af mine Børns nymodens Paafund, dem skal de nok snart blive kede af.« Men hun kunde huske alle sin Mands, Onkel Theo-dors religiøse Skruller, og hvordan han holdt hende vaagen om Natten med Meditationer over Fristelsen og Syndefaldet, af dem var hun stadig meget stolt.«

»I maa synes, jeg er meget uvidende,« sagde Morten, »I ved saa meget, som jeg ikke kender til.«

»Oh, kære Morten,« sagde Fanny, »Du ved da sikkert Besked med mange Ting, som vi ikke aner det mindste om.«

»Ikke mange Ting,« sagde Morten, »maaske et Par.«

»Fortæl os et Par,« sagde Eliza.

Morten tænkte en lille Stund over hendes Forlangende.

»Jeg er kommet til Erkendelse af een Ting,« sagde han, »som jeg ikke selv tidligere havde Anelse om. C'est une invention très fine, très spirituelle, de la part du bon Dieu, — som Onkel Fernand sagde om Kærligheden. Det er det: at man kan ikke blæse med Mel i Munden. — Jeg vilde aldrig have fundet paa det af mig selv, det er en original Idé! — Men saa er han ogsaa très fin, très spirituel, den gode Gud.«

De to Søstre rankede sig lidt, som om de tog imod en Kompliment. De var, som allerede fortalt, ivrige Kirkegængere, og deres Broders Ord havde altid været af stor Vægt for dem.

»Men ved I,« sagde Morten pludselig, »Tante Adelaides lille, arrige Moppe, Fingal, ham har jeg set.«

»Hvor var det?« spurgte Fanny. »Fortæl os om det.«

»Det var, da jeg var ganske alene,« sagde Morten, »da mit Skib var sunket ved Cay Sal Banken. Vi var tre, der slap bort i en Baad, men vi havde intet Vand. De andre døde, og tilsidst var jeg alene.«

»Hvad tænkte Du da paa?« spurgte Fanny.

»Ved I, jeg tænkte paa Jer,« svarede Morten.

»Hvad tænkte Du om os?« spurgte Fanny igen med sagte Stemme.

Morten sagde: »Jeg tænkte: Vi har været Dilletanter i at sige Nej, smaa Søstre. Men Gud kan sige Nej. Du gode Gud, hvor kan han sige Nej. Vi tror, at nu kan selv ikke han blive ved længere. Men han gør det, og siger Nej en Gang til.

Jeg havde før tænkt derover, ja, tænkt en Del derover,« sagde Morten, »her i Helsingør, i Tiden før mit Bryllup. Og nu kunde jeg ikke faa mine Tanker derfra. Jeg tænkte paa alt det store, rene og herlige i Verden, der siger Nej til os.

Og hvorfor skulde det sige Ja og finde sig i vore flove Kærtegn? De, der siger Ja, — vi faar dem under os og forlader dem, og finder saa siden, naar vi har forladt dem, at de har gjort os Fortrød. Jorden siger Ja til vore Planer og vort Arbejde, men Havet siger Nej. Og saadanne Folk som vi, vi elsker Havet. Og at høre Gud sige Nej med sin egen Stemme i den store Stilhed, det er godt for os. Stjernehimlen kom op over mig derude, og sagde ogsaa Nej til mig. Som en ædel, stolt Kvinde.«

»Og saa Du da Fingal?« spurgte Eliza.

»Ja,« svarede Morten, »just da. Da jeg vendte Hovedet lidt, saa jeg Fingal sidde ved Siden af mig i Baaden. I kan nok huske, at han alle sine Dage var en arrig, lille Hund og aldrig kunde lide mig, fordi jeg drillede ham. Han plejede at bide mig, hver Gang han saa mig. Jeg turde ikke røre ved ham, medens vi sad der sammen i Baaden, jeg var bange for, at han skulde snappe efter mig igen. Men sidde der, gjorde han, og han blev hos mig hele Natten.«

»Og forsvandt han saa?« spurgte Fanny.

»Det ved jeg ikke, min Pige,« sagde Morten. »Der var en amerikansk Skonnert paa Vej til Jamaica, som tog mig op tidligt om Morgen. Der ombord var en Mand, der havde budt imod mig ved Auktionen i Philippsburg. Saadan gik det til, at jeg blev hængt i Havana, det var jo Enden, som I kalder det.«

»Var det slemt?« spurgte Fanny næsten uherligt.

»Nej, lille Fanny,« svarede Morten.

»Var der nogen hos Dig?« hviskede Fanny.

»Javist, der var en tyk, ung Præst,« sagde Morten. »Han var bange for mig. De har nok fortalt ham slemme Ting om mig. Men han gjorde sit bedste. Jeg spurgte ham: »Kan I skaffe mig eet Minut endnu at leve i, Fader?« Han sagde: »Hvorfor vil Du leve endnu eet Minut, min stakkels Søn?« Jeg sagde: »Fordi jeg, med Rebet om Halsen, vil tænke endnu et Minut paa *La Belle Eliza*.«

Medens de nu sad tavse en kort Stund, hørte de Folk gaa forbi paa Gaden under Vinduet, og tale sammen; mellem Skoddernes Tremmer kunde de følge Skæret fra Lygterne, som de bar mellem sig.

Morten lænede sig tilbage i Stolen, og han forekom nu sine Søstre at se ældre og mere forslidt ud end før. Han lignede i Virkeligheden deres Fader, naar Papa de Coninck kom træt hjem fra sit Kontor og fandt Fornøjelse i at sidde stille i sine muntre Døtres Selskab.

»Hvor det er behageligt her i denne Stue,« sagde han. »Det er akkurat som i gamle Dage, er det ikke? Med Papa og den søde Mama i Stuen her nedenunder. Vi tre er ikke saa gamle endda. Vi ser jo dog godt ud endnu.«

»Kredsen er sluttet igen,« sagde Eliza blidt med en af deres gamle Vendinger.

»Kredsløbet, Lischen,« sagde Morten.

»Circulus vitiosus,« sagde Fanny uvilkaarligt, idet hun brugte et af deres gamle Slagord fra Fortiden.

»Du har nu altid været saadan en kløgtig Pige,« sagde Morten.

Ved disse venlige Ord, der blev henvendt direkte til hende, kom Fanny i den stærkeste Bevægelse og trak Vejret dybt.

»Og Gud i Himmelen, Pigebørn,« udbrød Morten med al sin gamle Styrke, »hvor længtes vi dog ikke dengang af al vor Magt, med Sjæl og Legeme, med selve Indvoldene i os, bort fra Helsingør!«

Den ældre Søster vendte pludselig sin spinkle Figur rundt i Stolen, saa hun sad Ansigt til Ansigt med ham. Hendes Ansigt var forandret og fortrukket i Smerte. Den lange Nattevagt og Spændingen begyndte at tage paa hende, og hun talte til ham med en hæst og sprukken Stemme, som hentede hun den op af en dyb Brønd i sit Bryst.

»Ja,« udbrød hun, »ja, Du kan snakke! Men det er Din Mening at rejse bort igen og lade mig blive tilbage. Du, Du

har været ude paa de store Verdenshave, som Du fortæller om, og set hundrede Lande. Du har været gift fem Gange, oh, hvad ved jeg, jeg har ikke hørt det halve af det altsammen. Du kan sagtens tale roligt, det er let for Dig at sidde stille. Du har aldrig behøvet at slaa med Armene for at holde Dig varm. Du behøver det ikke nu.«

Hendes Stemme slog Klik for hende. Hun standsede og greb om Kanten af Bordet. »Og her er jeg,« stønnede hun et Øjeblik efter. »Jeg fryser. Hele Verden er bitterlig kold omkring mig. Jeg fryser saadan i min Seng om Natten, at Varme-dunke er mig til ingen Nytte.«

I dette Øjeblik begyndte det store Bornholmeruhr at slaa. Thi Fanny havde om Eftermiddagen selv trukket det op. Det slog de tolv Midnatsslag langsomt og eftertrykkeligt, og Morten saa op paa det.

Fanny havde tænkt sig at blive ved at tale, og at prøve endelig en Gang at løfte sit Livs tunge, knugende Vægt af sig, men hendes Strube var snøret sammen, hun kunde ikke overdøve Uhret. Hun aabnede og lukkede Munden to Gange, uden at der kom en Lyd frem.

»Aah, saa til Helvede!« raabte hun, »ad Helvede til!«

Da hun ikke kunde tale, strakte hun sine skælvende Arme imod sin Broder. Alt imens Uhret slog, blev hans Ansigt graat og udvisket for hendes Øjne, og en forfærdelig Rædsel greb hende. Var det for dette, at hun havde trukket Uhret op? Hun kastede sig imod ham tværs over Bordet.

»Morten,« jamrede hun i et langt Skrig, »Broder! Vent! Hør paa mig! Tag mig med Dig!«

Da det sidste Slag lød, og Uhret begyndte at tikke igen, som om det havde isinde at foretage sig i alt Fald noget i al Evighed, stod Stolen imellem de to Søstre atter tom, og ved dette Syn faldt Fannys Hoved ned paa Bordet.

Hun laa i lang Tid saaledes uden at røre sig. Fra Vinternatten udenfor, langt borte imod Nord, drønedes en Tone ligesom Ekkoet af et Kanonskud. Børnene i Helsingør, som

vaagnede op derved, vidste godt, hvad det betød. Det var Isen, der brød op derude i en dyb Revne.

Efter lang Tids Forløb tænkte Fanny sløvt: »Hvad mener Eliza?« Hun løftede med stor Anstrengelse Hovedet, saa op og tørrede sig om Munden med sit lille Lommetørklæde. Eliza sad ganske stille lige overfor hende, som hun hele Tiden havde siddet med sænkede Øjne. Hun trak sine Kapperbaand nedad og sammen, som om hun trak i et Reb, og Fanny huskede for lang, lang Tid siden at have set hende paa samme Maade trække i sine lange, gyldne Krøller, naar hun var vred eller glad eller bedrøvet. Eliza saa op og mødte sin Søsters Øjne.

»Fordi,« sagde hun, »fordi jeg, med Rebet om Halsen, vil tænke endnu et Minut paa *La Belle Eliza*.«